

मयोपयुक्तानि फलानि यानि नेमानि तुल्यानि रसेन तेषां । नचापि तेषां त्वगिद्यं यथैषां साराणि नैषामिव सन्ति तेषां ।

तोयानि चैवातिरसानि मद्यं प्रादात् स वै पातुमुदाररूपः । पीत्वैव यान्यभ्यधिकः प्रहर्षो ममाभवद्भूयलितेव आसीत् । १००१५
दमानि चित्राणि च गन्धर्वान्ति माल्यानि तस्योदग्रथितानि पट्टैः । यानि प्रकीर्येह गतः स्वमेव स आश्रमं तपसा द्योतमानः ।

गतेन तेनास्मि कृतो विचेता गात्रञ्च मे संपरिदह्यतीव । इच्छामि तस्यान्तिकमाशु गन्तुं तच्चेह नित्यं परिवर्तमानं ।
गच्छामि तस्यान्तिकमेव तात का नाम सा ब्रह्मचर्या च तस्य । इच्छाम्यहं चरितुं तेन सार्द्धं यथा तपः स चरत्यर्थधर्मा ।
चर्तुं तथेच्छा हृदये समास्ति दुनोति चित्तं यदि तं न पश्ये ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि चत्थष्टङ्गेपाख्याने द्वादशाधिकशतोऽध्यायः ॥ ११२ ॥

॥ विभाण्डक उवाच ॥ रक्षांसि चैतानि चरन्ति पुत्र रूपेण तेनाद्भुतदर्शनेन । अतुल्यवीर्याण्यभिरूपवन्ति विघ्नं सदा तपसश्चिन्तयन्ति । १००००

सुरूपरूपाणि च तानि तात प्रलोभयन्ते विविधैरुपायैः । सुखाच्च लोकाच्च निपातयन्ति तान्युग्ररूपाणि मुनीन् वनेषु ।
न तानि सेवेत मुनिर्धृतात्मा स तां लोकान् प्रार्थयानः कथञ्चित् । कृत्वा विघ्नं तापसानां रमन्ते पापाचारास्तापसस्तान् पश्येत् ।

असज्जनेनाचरितानि पुत्र पापान्यपेयानि मधूनि तानि । माल्यानि चैतानि न वै मुनीनां स्मृतानि चित्रोज्ज्वलगन्धवन्ति ।
रक्षांसि तानीति निवार्य पुत्रं विभाण्डकस्तां मृगयाम्भूव । नासादयामास यदा व्यहेण तदा स पर्यावृत्ते श्रमाय ।
यदा पुनः काश्यपो वै जगाम फलान्याहर्तुं विधिना आवणेन । तदा पुनर्लोभयितुं जगाम सा वेशयोषा मुनिमृष्यष्टङ्गं । १०००५
दृष्ट्वैव तामृष्यष्टङ्गः प्रहृष्टः संभ्रान्तरूपोऽभ्यपतत्तदानीं । प्रोवाच चैनां भवतोऽश्रमाय गच्छाव यावन्न पिता ममैति ।
ततो राजन् काश्यपस्यैकपुत्रं प्रवेश्य योगेन विमुच्य नावं । प्रमोदयन्त्यो विविधैरुपायैराजगुरुरङ्गाधिपतेः समीपं ।
संस्थाप्य तामाश्रमदर्शने तु सन्तारितां नावमथातिशुभ्रां । नीरादुपादाय तथैव चक्रे नाव्याश्रमं नाम वनं विचित्रं ।

अन्तःपुरे तन्तु निवेश्य राजा विभाण्डकस्यात्मजमेकपुत्रं । ददर्श देव सहसा प्रहृष्टमापूर्यमाणञ्च जगज्जलेन ।
स लोमपादः परिपूर्णकामः सुतां ददावृष्यष्टङ्गाय शान्तां । क्रोधप्रतीकारकरञ्च चक्रे गात्रैव मार्गेषु च कर्षकानि । १००००
विभाण्डकस्याव्रजतः स राजा पशून् प्रभूतान् पशूपांश्च वीरान् । समादिशत् पुत्रमृद्धी महर्षेर्विभाण्डकः परिपृच्छेद्यदा वः ।

स वक्तव्यः प्राञ्जलिभिर्भवद्भिः पुत्रस्य ते पशवः कर्षणञ्च । किन्तो प्रियं वै क्रियतां महर्षे दासाः सा सर्वे तव वाचि बद्धाः ।

अथोपायात् स मुनिश्चण्डकोपः स्वमाश्रमं मूलफलं गृहीत्वा । अन्वेषमाणश्च न तत्र पुत्रं ददर्श चुक्रोध ततो मृगं सः ।
ततः स कोपेन विदार्यमाण आशङ्कमाणो नृपतेर्विधानं । जगाम चम्पां प्रति धत्त्यमाणस्तमङ्गराजं सपुरं सराष्ट्रं ।
स वै आन्तः कुधितः काश्यपस्तान् घोषान् समासादितवान् समृद्धान् । गोपैश्च तैर्विधिवत् पूज्यमानो राजेव तां रात्रिमुवास तत्र । १०००५